



**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETAS**

**PAREIŠKIMAS
DĖL PASIRENGIMO 2016 M. LIEPOS 8–9 D. VARŠUVOJE VYKSIANČIAM NATO
VALSTYBIŲ IR VYRIAUSYBIŲ VADOVŲ SUSITIKIMUI**

2016 m. balandžio 20 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komitetas,

atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 29 d. pasirašytą Lietuvos Respublikos Seime atstovaujamų politinių partijų susitarimą „Dėl 2014–2020 metų Lietuvos Respublikos užsienio, saugumo ir gynybos politikos strateginių gairių“;

atkreipdamas dėmesį į tai, kad po 2014 m. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime priimtų sprendimų Lietuva laiku įgyvendino priimtus įsipareigojimus NATO, taip pat, išsikėlusį tikslą jau 2018 m. krašto gynybai skirti 2 proc. BVP dydžio lėšas, stiprino nacionalinius gynybos pajėgumus grąžindama šauktinių kariuomenę, vykdydama tikslinius karinės technikos įsigijimus, priimdama sąjungininkų pajėgoms Lietuvoje priimti būtinus teisės aktus ir investuodama į būtinos infrastruktūros plėtrą, kartu gerindama tokiems sprendimams palaikyti ir visuomenės atsparumui didinti skirtą viešąją komunikaciją;

vertindamas NATO valstybių narių gynybos ministrų susitikime 2016 m. vasario 10–11 d. priimtą sprendimą didinti sąjungininkų pajėgas rytinėje Aljanso dalyje;

laikydamasis nuomonės, kad 2016 m. liepos 8–9 d. Varšuvoje vyksiantis NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimas suteiks galimybę aukščiausiu politiniu lygiu įvertinti 2014 m. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime priimtų įsipareigojimų vykdymą ir įgyvendintų priemonių efektyvumą, naujus tarptautiniam saugumui kylančius iššūkius ir priimti šiems iššūkiams atremti tinkamus sprendimus;

konstatuodamas, kad Rusija ir toliau nesilaiko tarptautinės teisės normų ir priimtų tarptautinių įsipareigojimų, naudoja karinę jėgą siekdama užsienio politikos tikslų, pasitelkdama propagandines, politines korupcijos, ekonominio šantažo ir grasinimo ginkluota jėga, įskaitant

branduolinį ginklą, priemonės siekia skaldyti euroatlantinę bendriją ir pakeisti dabartinę Europos saugumo architektūrą,

pažymi, kad 2014 m. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimas buvo Aljanso kolektyvinės gynybos ir atgrasymo priemonių peržiūrėjimo ir jų pritaikymo prie naujų grėsmių saugumui Aljanso Rytuose ir tarptautinio saugumo aplinkos Pietuose pradžia; todėl 2016 m. liepos 8–9 d. Varšuvoje susitikiantys NATO valstybių ir vyriausybių vadovai, įvertinę įgyvendintų neatidėliotinų kolektyvinės gynybos ir atgrasymo priemonių efektyvumą, turėtų akcentuoti būtinybę stiprinti Aljanso ilgalaikius gynybos pajėgumus, siekti valstybių narių įsipareigojimo didinti vidinį NATO atsparumą ir siųsti vienodo grėsmių suvokimo žinią;

pabrėžia, kad tvirti transatlantiniai ryšiai ir sąjungininkių vienybė visada buvo ir yra svarbiausias ir pagrindinis Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos ramstis, atliekantis esminį vaidmenį užtikrinant visų Aljanso valstybių narių saugumą visomis reikiamomis priemonėmis, ir turėtų būti toliau stiprinami;

pažymi, kad laikantis nuomonės, jog rytinės NATO dalies saugumo užtikinimas turi būti pagrįstas išankstine NATO pajėgų dislokavimo ir pasirengimo suteikti pastiprinimą pusiausvyra, Lietuvos Respublikos tikslu artėjančiame NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Varšuvoje išlieka Aljanso įsipareigojimų tolesnei ilgalaikiai NATO adaptacijai priėmimas ir efektyvaus atgrasymo ir kolektyvinės gynybos sustiprinimas;

akcentuoja, kad NATO turi imtis visų reikiamų priemonių, siekiant įvertinti ir būti pasirengus efektyviai atremti Rusijos turimus pajėgumus Baltijos jūros regione, kurie jų panaudojimo atveju galėtų stipriai suvaržyti NATO pajėgų judėjimo galimybes;

laikosi nuomonės, kad Varšuvoje turi būti konstatuotas 2014 m. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Velse priimto NATO Parengties veiksmų plano įgyvendinimas ir sutarta dėl ilgalaikių saugumo užtikrinimo priemonių rytinėje NATO dalyje, įskaitant tęstinį sustiprintų sąjungininkų pajėgų ir ginkluotės dislokavimą Lietuvoje ir Baltijos jūros regione, Baltijos valstybių oro erdvės gynybos stiprinimą, gausesnių sąjungininkų karinių jūrinių pajėgų dislokavimą Baltijos jūroje, pritaikant šias pajėgas atlikti kolektyvinės gynybos operacijas, taip pat visišką Parengties veiksmų plano priemonių operacinio pajėgumo užtikrinimą;

mano, kad NATO valstybių ir vyriausybių vadovai Varšuvoje, dar kartą primindami Rusijos įvykdytą ir tęsiamą Ukrainos teritorijos dalies okupaciją bei aneksiją, reaguodami į Rusijos sausumos, oro ir jūrų karinių pajėgų telkimą ir didelio masto iš anksto neskelbiamas puolamojo pobūdžio karines pratybas NATO kaimynystėje bei agresyvią viešąją komunikaciją Aljanso ir atskirų jo narių atžvilgiu, turi pareikšti tvirtą bendrą poziciją, kad NATO negrįš prie bendradarbiavimo su

Rusija, kol ši valstybė nesilaikys tarptautinės teisės normų ir principų bei negrįš prie prisiimtų įsipareigojimų vykdymo;

akcentuoja, kad migracijos keliama iššūkių ir terorizmo grėsmė išlieka svarbiu NATO bei Europos Sąjungos valstybių narių politinės darbotvarkės klausimu, todėl būtina stiprinti NATO gebėjimus reaguoti į naujus iššūkius ir grėsmes, kad ir kur jie kiltų, ir nuosekliai laikytis „360 laipsnių saugumo“ užtikrinimo principo;

pažymi, kad glaudus NATO ir Europos Sąjungos bendradarbiavimas, visų pirma reaguojant į hibridinio pobūdžio grėsmes, yra būtinybė siekiant efektyviausio bendrų grėsmių suvaldymo ir optimalaus pajėgumų panaudojimo;

pabrėžia, kad, intensyvėjant didelio masto ir daug žalos darančioms kibernetinėms atakoms, NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Varšuvoje būtina pasiekti sutarimą dėl kibernetinės erdvės pripažinimo atskira NATO veikimo sritimi ir susitarti dėl įsipareigojimų didinti kibernetinės gynybos pajėgumus, įskaitant NATO valstybių narių įsipareigojimus ir bendrą NATO pajėgumų panaudojimą atremiant kibernetines atakas;

laikosi nuomonės, kad daugiau dėmesio turi būti skiriama informaciniam ir energetiniam saugumui, todėl kviečia NATO aukščiausiojo lygio susitikimo dalyvius aktyviai diskutuoti apie didesnę NATO vaidmenį ir bendradarbiavimo su Europos Sąjunga galimybes sprendžiant energetinio saugumo klausimus, vertinant energetines grėsmes, atremiant informacines atakas ir didinant atsparumą joms, taip pat atitinkamomis atgrasomosiomis priemonėmis priverčiant susilaikyti nuo tokių atakų;

pažymi, kad, reaguojant į grėsmes ir bendrą saugumo aplinką Baltijos jūros regione, būtina intensyviau bendradarbiauti su išplėstų galimybių NATO partnerėmis, ypač Švedija ir Suomija, bei taip pat toliau remti reformas ir didinti Ukrainos saugumo ir gynybos politikai bei atsparumui stiprinti skirtą paramą;

tvirtai remia NATO atvirų durų politiką, palaiko sprendimą pakviesti Juodkalniją prisijungti prie Aljanso ir ragina NATO valstybių ir vyriausybių vadovus susitikime Varšuvoje tinkamai įvertinti kitų narystės Aljanse siekiančių valstybių pasiektą euroatlantinės integracijos pažangą; todėl laikosi nuomonės, kad NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime būtina akcentuoti sustiprintomis praktinio bendradarbiavimo iniciatyvomis paremtos Gruzijos integracijos į NATO negrįžtamumą ir parodyti aiškią politinę valią dėl Gruzijos būsimos narystės Aljanse, kaip tai buvo nuspręsta 2008 m. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Bukarešte;

ragina išnaudoti visas politines ir diplomatinės priemones derinant veiksmus ir formuojant bendrą Vidurio ir Rytų Europos regiono valstybių, ypač trijų Baltijos valstybių ir Lenkijos, poziciją

dėl regiono apgiamumui ir atgrasymo priemonėms stiprinti skirtų sprendimų priėmimo 2016 m. liepos 8–9 d. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Varšuvoje;

laikosi nuomonės, kad, siekiant užtikrinti Lietuvos įsipareigojimų NATO įgyvendinimą ir geresnį naštos pasidalijimą, ilgalaikių NATO saugumo garantijų stiprinimo priemonių įgyvendinimas Lietuvoje turi būti ir toliau susietas su konkrečiais aktyviais pačios Lietuvos žingsniais stiprinant gynybos pajėgumus, ir ragina Lietuvos Respublikos Vyriausybę nuosekliai didinti asignavimus krašto apsaugai ir jau 2018 m. valstybės biudžete tam numatyti 2 proc. BVP dydžio lėšas, taip pat užtikrinti gynybai skiriamų investicijų panaudojimo efektyvumą ir suderinamumą su NATO pajėgumais;

siūlo Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei atsižvelgti į šiame pareiškime išdėstytas nuostatas rengiant Lietuvos poziciją ir ją pristatant 2016 m. liepos 8–9 d. Varšuvoje vykšančiame NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime.

Komiteto pirmininkas

Benediktas Juodka